

19 november 2021

Geachte leden van Vaste Commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

In opvolging van de motie [Bisschop c.s. \(35 600, nr. 43\)](#) is de Sociaal Economische Raad (SER) gevraagd een [verkenning](#) uit te voeren naar de mogelijkheden voor een landbouwakkoord, 'met het oog op een langjarig economisch en ecologisch duurzaam toekomstperspectief voor de landbouwsector.' Mede namens Greenpeace, LandschappenNL, Milieudefensie, de Natuur- en Milieufederaties, Natuur & Milieu, SoortenNL en Vogelbescherming Nederland wil ik u meenemen in de positie van onze organisaties.

Als natuur- en milieuorganisaties zijn wij van mening dat niet de polder, maar de nationale overheid op dit moment aan zet is. De staat heeft zich immers verbonden aan belangrijke internationale afspraken, waaronder het Biodiversiteitsverdrag en het Klimaatakkoord van Parijs. Ook moet Nederland zich houden aan Europese wetgeving zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water. Helaas kiest Nederland stelselmatig voor ondermaatse uitvoering van deze afspraken en regels of wordt er gehandeld in strijd met wetgeving of wetenschappelijke inzichten. Ondanks het gegeven dat de opgaven waar we voor staan steeds nijpender worden – zowel in economisch, sociaal als ecologisch perspectief – heeft het tot dusver ontbroken aan een overheid die voortvarend en ambitieus werk maakt van oplossingen voor de uitdagingen waar we voor staan.

Vanuit onze organisaties hebben we de afgelopen jaren diverse voorstellen gedaan voor een fundamentele transitie in de landbouw (o.a. via een Maatschappelijke Kosten en Batenanalyse, invulling en omvang van een Transitiefonds, drastische aanpak van stikstofreductie). Ook praten we mee over kansrijke initiatieven en pilots: van de Taskforce Verdienvermogen, Commissie Duurzame Veehouderij, het Deltaplan Biodiversiteitsherstel, de Commissie Grondgebonden Landbouw, de Maatschappelijke Klankbordgroep GLB, tot diverse Green Deals, tientallen stakeholderconferenties, klankbordgroepen en bestuurlijk overleggen. De voorbeelden zijn talrijk.

In het veld vindt volop samenwerking plaats. Zo helpen bijvoorbeeld duizenden vrijwilligers mee met nestbescherming, onderhoud van landschap en monitoring van planten en dieren in agrarisch gebied. In streekprojecten en living labs werken boeren, natuurbeheerders en andere maatschappelijke partners samen in talloze innovatieve pilots. Kortom: de maatschappij is volop in beweging. De overheid kan nu niet achterblijven.

Een nieuwe overlegronde of landbouwakkoord vormt geen echte oplossing voor de vele urgente problemen die binnen tien jaar onder controle moeten zijn. Het is tijd voor centrale regie. Wij verwachten van onze overheid dat het Regeerakkoord de ambities vastlegt om een 'economisch en ecologisch duurzaam toekomstperspectief voor de landbouwsector' mogelijk te maken. Als een nieuwe dialoog plaatsvindt, dan zullen ambities, doelbereik, integraliteit, Europees-wettelijke en wetenschappelijke kaders gegarandeerd moeten zijn. We kunnen niet deelnemen aan een akkoord als niet van tevoren duidelijk is dat de wettelijke en wetenschappelijke kaders worden gerespecteerd. Daarnaast moeten passende financiële middelen beschikbaar worden gesteld om ambities waar te maken. We hopen u daarin aan onze zijde te vinden.